

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 124.739 van 28 oktober 2003
in de zaak A. 142.972/XII-3964.**

In zake : Julie COUCKE,
die woonplaats kiest bij
advocaten M. Huybrechts en W. Slosse,
kantoor houdende te Antwerpen,
Amerikalei 73

tegen :

VZW O.L.VROUW INSTITUUT PULHOF,
die woonplaats kiest bij
advocaten E. Van Der Mussele en Y. Vanden Bosch,
kantoor houdende te Antwerpen,
Justitiestraat 18 A

DE Wnd. VOORZITTER VAN DE XIIe KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat Julie Coucke op 22 oktober 2003 heeft ingediend waarin bij uiterst dringende noodzakelijkheid de schorsing wordt gevorderd van de tenuitvoerlegging van “de beslissing van de delibererende klassenraad van het 6de leerjaar, 6 ECMT van het Onze-Lieve-Vrouw Instituut A.S.O., PULHOF; houdende toekenning van een C-attest aan Julie COUCKE en tevens van de weigering haar een A-attest te verlenen, in vergadering bijeen op 13 oktober 2003 [...] welke beslissing bij aangetekend schrijven, ter post afgegeven voor verzending op 15 oktober 2003 en ontvangen op 17 oktober 2003”;

Gezien de nota van de verwerende partij;

Gelet op de beschikking van 23 oktober 2003 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 24 oktober 2003, om 11.00 uur;

Gehoord het verslag van staatsraad G. van Haegendoren;

Gehoord de opmerkingen van advocaten M. Huybrechts en W. Slosse, die verschijnen voor verzoekster, van verzoekster, en van advocaat E. Van Der Mussele, die verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van auditeur D. Mareen;

Gelet op de artikelen 17 en 18 en titel VI, hoofdstuk II, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;

Over de gegevens van de zaak.

Overwegende dat verzoekster tijdens het schooljaar 2002-2003 leerling is in het zesde leerjaar ASO van het O.L.V.-Instituut Pulhof te Berchem;

Overwegende dat haar op 23 juni 2003 door de delibererende klassenraad een C-attest wordt uitgereikt;

Overwegende dat de huisarts van verzoekster op 24 juni 2003 volgend attest opstelt :

“Graag wilde ik, als huisarts, reageren op het C-attest van Julie Coucke betreffende het laatste jaar van haar humaniora. Zoals U wellicht weet deed Julie in het najaar van 2002 een ernstige vorm van klierkoorts. Ze had niet alleen de gekende uitgesproken keelontsteking met begeleidende klier-opzettingen verspreid over gans het lichaam, doch ze deed eveneens een uitgesproken hepatitis (leverontsteking) die eerder zeldzaam is. Dit alles door een besmetting van het Epstein-Barrvirus. Vooral door de leverontsteking duurde deze aandoening langer dan bij de meeste andere patiënten. Dit bepaalt echter ook het uitgeput gevoel na het normaliseren van de levertesten. In strikte medische zin was Julie in het tweede trimester nog in een herstelfase. Uiteraard leidt dit tot minder goede schoolprestaties. Ik zag Julie in het voorjaar van 2003 nog enkele malen op controle en drukte haar telkens op het hart dat er voorzichtig diende omgesprongen te worden met de schaars opgebouwde energie. Immers, zou er anders een soort van chronisch vermoeidheid syndroom kunnen ontstaan. Haar leven bestond toen vooral uit veel slapen, naar schoolgaan en eens wat schaarse ontspanning. Door het chronisch uitgeput gevoel is natuurlijk ook de kwaliteit van haar studeren verminderd, veel inspanning voor weinig rendement.

Het verbaasde mij dus niet zo erg dat Julie minder goede cijfers neerzette tijdens het zware eindexamen. Ik ben echter wel verrast over de eindbeslissing van de klassenraad. Als oud-leerling van de school (promotie 1977) en dus toch wel de christelijke ethiek van jullie onderwijs kennende, ben ik des te meer ontgoocheld over het onbegrip over de ziekte van Julie. Ik ben ervan overtuigd dat Julie zonder het dramatische eerste trimester de eindmeet wel had gehaald. Ik reken daarom toch nog op een herziening van de beslissing, al dan niet met herexamens, om haar terug vertrouwen te geven in een 'goede en positieve' toekomst!";

Overwegende dat de delibererende klassenraad, “om alle twijfels uit te sluiten” door de directeur opnieuw samengeroepen, op 27 juni 2003 zijn beslissing bevestigt;

Overwegende dat de beroepscommissie op 27 augustus 2003 het volgende advies formuleert :

“Overwegende dat de medische toestand de oorzaak was van het slecht functioneren van Julie tijdens de examens vooral tijdens de laatste week.

Overwegende dat Julie op dit ogenblik nog steeds niet genezen is.

Overwegende dat het vak Nederlands de voorafgaande jaren nooit een probleem is geweest.

Overwegende dat het alom bekend is of moet zijn in de onderwijswereld dat klierkoorts een ernstige ziekte is die veel voorkomt bij jongeren en een veel langduriger werking heeft dan op het eerste gezicht lijkt.

Overwegende dat dit ongetwijfeld leidt tot concentratieproblemen hetgeen overigens als negatief element werd aangehaald in verschillende rapporten.

Dat gebrek aan concentratie werd vastgesteld maar ten onrechte niet werd herkend als een gevolg van de ziekte.

Besluit

De beroepscommissie adviseert aan de raad van bestuur om de klassenraad opnieuw te laten bijeenkomen met advies om een A-attest af te leveren, zonder bijkomende proeven, dit mede gelet op de toch nog zwakke gezondheid van betrokkene”;

Overwegende dat het bevoegd gezag van de school op 2 september 2003 beslist, gelet op de conclusies van de beroepscommissie, “om de delibererende klassenraad opnieuw samen te roepen om de eerder genomen beslissing opnieuw te overwegen”;

Overwegende dat de delibererende klassenraad op 5 september 2003 het oriënteringsattest C handhaaft en hij zulks motiveert in de volgende bewoordingen :

“De leden van de delibererende klassenraad nemen akte van de overwegingen, die de interne beroepscommissie hebben geleid tot het advies, dat door de inrichtende macht werd bekrachtigd.

De leden van de delibererende klassenraad stellen vast dat deze overwegingen twee elementen bevatten, nl. de ingeroepen ziekte en het feit dat het vak Nederlands de voorgaande jaren nooit een probleem is geweest.

Aangezien

- de eerste beslissing van de klassenraad reeds werd bevestigd na een bijkomende klassenraad, en gemotiveerd in het schrijven van de directeur d.d. 30 juni 2003,
- de ingeroepen ziekte geen nieuw element is en uitvoerig werd besproken, zowel op de eerste als op de bijkomende klassenraad,
- de bewering aangaande het vak Nederlands onjuist is (in het 4e jaar behaalde de leerling 41% op het examen in juni met als commentaar 'onvoldoende inzet', in het 5e jaar behaalde zij 41% voor het eerste semester, 46% voor het tweede, in het bisjaar geven de tussentijdse rapporten 1 en 2 een 'nipse' 5, behaalde zij op de remediëring na het schakelen van studierichting 10/20, geven de tussentijdse rapporten 3-5 geen cijfer boven de 5 en behaalde zij op het examen van juni 49%),

zijn de leden van de delibererende klassenraad unaniem van oordeel dat de aanvankelijke beslissing tot C-attest gehandhaafd blijft.

De leden van de delibererende klassenraad nemen met verbazing kennis van de mededeling door de directeur, dat de leerling van plan blijkt het jaar over te doen op het Onze-Lieve-Vrouwinstituut. Zij vragen zich af of dit voornemen wel aangewezen is, gelet op het wantrouwen vanwege de ouders tegenover de werking van de school, dat uit de stukken van de procedure is gebleken; bovendien is de samenstelling van het lerarenkorps in het bewuste studiejaar niet noemenswaardig gewijzigd”;

Overwegende dat de Raad van State bij arrest nr. 123.581 van 29 september 2003 de schorsing beveelt bij uiterst dringende noodzakelijkheid, van de tenuitvoerlegging van de beslissing van 5 september 2003 van de delibererende klassenraad van het O.L.Vrouw-Instituut Pulhof te Berchem, waarbij aan Julie Coucke een C-attest wordt uitgereikt;

Overwegende dat de delibererende klassenraad op 13 oktober 2003 de thans bestreden beslissing neemt, waarbij hij het oriënteringsattest C handhaaft in de volgende bewoordingen :

“Verslag delibererende klassenraad 6 economie-moderne talen 2002-2003 betreffende Julie COUCKE op 2 oktober 2003 en 13 oktober 2003

Gevolg gevend aan het arrest van de raad van state d.d. 29 september 2003, waardoor de beslissing tot C-attest van 5 september 2003 wordt geschorst, heeft de delibererende klassenraad van 6 ECMT 2002-2003 zijn eerder genomen beslissing op 2 oktober 2003 heroverwogen. met name rond de vraag waarom de (nasleep van de) ziekte van de leerling niet van aard is het oordeel inzake het niet geslaagd zijn te wijzigen.

In zijn eerdere beslissingen heeft de klassenraad reeds rekening gehouden met de mogelijke gevolgen van de ziekte, en dit ook aan de betrokkenen meegedeeld (zie het schrijven van de directeur van 30 juni 2003). Toen was de klassenraad evenwel van oordeel dat deze overwegingen niet konden opwegen tegen andersluidende indicaties en tegen de fundamentele vaststellingen rond de objectieve tekorten.

Aangezien de Raad van State van mening is dat uitdrukkelijk de redenen van deze houding moeten worden gegeven, achtte de klassenraad het aangewezen meer concrete informatie in te winnen betreffende de draagwijdte en de feitelijke invloed van de ingeroepen gevolgen van de ziekte. Daartoe werd aan twee onpartijdige medische instanties, de artsen van het Centrum voor Leerlingenbegeleiding en een onafhankelijk controlearts, deze opdracht gegeven op 3 oktober 2003. De klassenraad was van mening dat, indien uit het verslag van deze medische deskundigen zou blijken dat zijn perceptie van de ernst van de problematiek onterecht was, hij zijn mening zou kunnen herzien.

Op 9 oktober 2003 wordt de klassenraad er door de raadsman van de leerling van op de hoogte gebracht dat de behandelende geneesheer van de leerling 'van oordeel is dat het haar niet mogelijk is -juridisch en deontologisch- om deze (d.i. de opgevraagde) informatie mee te delen aan derden, ook niet aan een collega geneesheer die is aangesteld door de school'. De raadsman voegt daaraan toe dat de controlearts 'geen verdere informatie zal ontvangen' vanwege de

behandelende geneesheer, en dat 'alle gegevens waarover de klassenraad dient te beschikken bij het vellen van een oordeel thans ter beschikking zijn'.

De klassenraad is vervolgens opnieuw samengekomen op 13 oktober 2003.

De klassenraad neemt akte van de mededeling door de raadsman van de leerling en betreurt de weigering van de behandelende geneesheer om, desgevallend in het belang van de leerling, de gewenste nadere informatie te verschaffen. Bijgevolg kan de klassenraad niet anders dan zich voor zijn beslissing baseren op de beschikbare gegevens.

De klassenraad stelt vast dat zowel het bezwaar van de leerling als het advies van de beroepscommissie zich beroepen op eenzelfde document, nl. het schrijven vanwege de behandelende geneesheer, dat na de eerste bijeenkomst van de klassenraad werd voorgelegd.

In dat verband laat de klassenraad opmerken

- dat geen rekening kan worden gehouden met het schrijven van de behandelende geneesheer, voor zover het zich uitspreekt over het toekennen van een C-attest, wat tot de uitsluitende bevoegdheid behoort van de delibererende klassenraad;
- dat betreffende de nasleep van de ziekte de behandelende geneesheer stelt dat 'in strikte medische zin Julie in het tweede trimester nog in een herstelfase was, en dat dit uiteraard leidt tot minder goede schoolprestaties';
- dat deze verklaring zich slechts uitspreekt over het tweede trimester, d.i. de maanden januari tot maart 2003, terwijl de cruciale problemen zich hebben voorgedaan bij de eindexamens op het einde van het derde trimester, d.i. de maand juni 2003;
- dat alle leden van de klassenraad op, de hoogte waren van de ziekte van de leerling gedurende het eerste trimester, dat alle leden in het verleden regelmatig met een dergelijk ziektebeeld en de herstelproblematiek werden geconfronteerd, en dat zij voortdurend alert zijn geweest voor verschijnselen bij de leerling, die op de nasleep van de ziekte zouden kunnen wijzen.

Daar staat tegenover dat bepaalde vaststellingen door de klassenraad niet in overeenstemming te brengen zijn met de feitelijke invloed van de ingeroepen nasleep van de ziekte.

- Als men mag verwachten dat de invloed van een algemeen medisch probleem zich over alle vakken gelijkmatig manifesteert, stelt men daarentegen vast dat er in het tweede semester :

merkelijk betere resultaten zijn voor de vakken

godsdienst (van 51 naar 73 %)

Engels (van 57 naar 66 %)

aardrijkskunde (van 47 naar 63 %)

merkelijk slechtere resultaten zijn voor de vakken

wijsgerige stromingen (van 68 naar 43 %)

economie (van 64 naar 56 %)

fysica (van 63 naar 45 %)

chemie (van 50 naar 42 %).

- Voor bepaalde vakken zijn de resultaten over het gehele schooljaar blijvend zwak, wat eerder wijst op een structureel probleem. niet op een voorbijgaand probleem :

geschiedenis (48 en 45 %. en een 2 en een 3 op de tussentijdse rapporten, waarin beperkte volumes leerstof worden beoordeeld);

Nederlands (42 en 45 %, en naast een 8 ook een 4 en een 5,5 op de tussentijdse rapporten); chemie (50 en 42 %).

- Meerdere examinatoren laten opmerken dat de leemtes in de kennis van de leerling zich eerder voordoen op het vlak van de basiskennis en het inzicht, dan wel op het vlak van de loutere reproductie van leerstof; indien vermoeidheid een rol speelt, zal dat zich eerder uiten in het laatste dan wel in het eerste.

- De signalen vanwege de ouders, die tijdens het eerste semester voortdurend met de leerkrachten hebben gecommuniceerd over de ziekte, zijn nadien volledig uitgebleven; zelfs op het aanbod van de leerkracht geschiedenis om de leerling individueel te begeleiden bij de problemen rond dat vak werd, zonder enige nadere verklaring, niet ingegaan.
- Op de herhaalde vraag van leerkrachten hoe haar gezondheidstoestand na de ziekte evolueerde, heeft de leerling steeds geantwoord dat de zaken gunstig verliepen, tijdens een gesprek met het CLB in maart 2003 over de verdere studiekeuze heeft ze het eventuele gezondheidsprobleem niet ter sprake gebracht, en op de examens heeft ze zich normaal aangeboden, d.i. zonder voorafgaande verwijzing naar mogelijke problemen ten gevolge van de nawerkingen van haar ziekte. M.a.w. ook de leerling heeft niet het minste teken gegeven, dat zou wijzen op de aanwezigheid van enig ernstig medisch probleem. Dit wekt des te meer verbazing als men in het schrijven van de behandelende geneesheer leest : 'Ik zag Julie in het voorjaar van 2003 nog enkele malen op controle en drukte haar telkens op het hart dat er voorzichtig diende omgesprongen te worden met de schaars opgebouwde energie'.
- Noch de ouders, noch de leerling hebben gevraagd om dezelfde faciliteiten te genieten die zonder probleem op het einde van het eerste trimester waren toegekend : van de bereidwilligheid van de school om eventuele gezondheidsproblemen welwillend te benaderen waren zij alvast op de hoogte.
- Indien er inderdaad sprake is van regelmatig optredende ernstige vermoeidheid, zou men zich verwachten aan frequente, of alleszins meer dan normale, afwezigheden als gevolg van de nawerking van de ziekte. Niettemin was de leerling tijdens het tweede semester slechts 4 afzonderlijke dagen afwezig, nl. 2 dagen met doktersattest, 1 dag met verklaring van de ouders dat ze 's nachts ziek was geweest, en 1 dag met verklaring van de ouders 'wegens ziekte'; op deze laatste afwezigheid volgde onmiddellijk een attest inzake problemen met de knie. Het is dan ook niet onredelijk te veronderstellen dat hoogstens twee dagen afwezigheid in direct verband zouden kunnen worden gebracht met de ingeroepen ziekte. Deze frequentie is hoegenaamd niet ongewoon, integendeel.
- Indien er inderdaad sprake is van regelmatig optredende ernstige vermoeidheid, zou men zich verwachten aan regelmatige aanwezigheid op de ziekenkamer van de school, hetzij om te rusten, hetzij om medicatie te vragen : blijkens de verklaringen van de verantwoordelijke opvoeders heeft de leerling daar gedurende het tweede semester nooit een beroep op gedaan.
- Ook in het lesgedrag van de leerling heeft de klassenraad geen indicaties opgemerkt die zouden kunnen wijzen op de aanwezigheid van een ernstig medisch probleem.
- De leerkrachten die ook de vorige jaren aan de leerling les gaven, merkten precies dezelfde tekortkomingen op in de studiehouding als voorheen, dus geen bijkomende nieuwe componenten.
- De algemene opmerkingen op het rapport inzake gebrek aan ernst en aan concentratie, dienen concreet begrepen als opmerkingen over te veel babbelen, zich met andere dingen dan de les bezighouden, e.d., niet als opmerkingen over verstrooidheid of andere mogelijke tekenen van vermoeidheid.

De klassenraad laat vooral opmerken dat de ingeroepen nasleep van de ziekte erkend wordt als een verzachtende omstandigheid, maar tevens dat de aanwezigheid van een verzachtende omstandigheid niet noodzakelijk betekent dat het antwoord op de fundamentele decretale vraag (heeft de leerling voldaan voor het geheel van de vorming van het betrokken leerjaar en heeft hij kans op slagen in het hoger onderwijs?) daardoor automatisch positief wordt : een

verzachtende omstandigheid speelt slechts een bijkomstige rol in de totale afweging.

Wat dat betreft, neemt de klassenraad akte van het feit dat de beoordeling van de permanente evaluatie en de proefwerken, die het essentiële gegeven vormen voor de beslissing, niet worden betwist. In dat verband herhaalt de klassenraad overigens de motiveringselementen die reeds in het schrijven van de directeur van 30 juni 2003 aan de betrokkene werden meegedeeld.

- Voor niet minder dan drie vakken is er over het geheel van het jaar een ernstig tekort, dat zich 15 á 20 % beneden het klasgemiddelde bevindt.
- Er is een negatieve evolutie merkbaar tussen het eerste semester met drie tekorten (toen de ziekte pas achter de rug lag), en het tweede semester met niet minder dan vijf tekorten (hoewel de ziekte dan reeds langer geleden was).
- De zwakke prestaties komen zeker niet onverwacht, rekening houdend met de talrijke opmerkingen over het gebrek aan ernst in de studiehouding, die tijdens de lessen werden gemaakt en die ook op de tussentijdse rapporten werden gemeld (zie bv. de algemene opmerking bij rapport 3, einde februari 2003 : 'Wij rekenen echt op meer concentratie en studiegeest. Anders loopt dit rampzalig af...').
- Ook de voorbije jaren waren de resultaten van Julie problematisch : ze eindigde het 2de leerjaar van de 2de graad met 55 % en niet minder dan 4 taken, het 1ste leerjaar van de 3^e graad met 52 % en 5 tekorten (C-atteest, met advies : totaal andere studiehouding noodzakelijk en ernstig nadenken over de studiekeuze voor de derde graad), het bisjaar met 62 %. Het huidige resultaat komt dus helemaal niet onverwacht.

De klassenraad is van mening dat deze gegevens van doorslaggevend belang zijn.

Wat ten slotte de bewering van de raadsman van de leerling betreft, dat de klassenraad zich zou laten leiden door vooringenomenheid, berustend op een passus in het schrijven van 5 september 2003 over de verbazing van de klassenraad bij de intentie tot herinschrijving, laat de klassenraad het volgende opmerken.

- In het dossier van de leerling werd bij de eerste delibererende klassenraad het advies genoteerd 'Jaar overdoen op een andere school', d.i. de studie hernemen voor de centrale examencommissie of op een school met een andere schoolcultuur, waar de leerling met een schone lei zou kunnen starten. Dit advies is mondeling toegelicht tijdens het oudercontact op het einde van het schooljaar.
- De mededeling van de verbazing van de klassenraad over de intentie tot herinschrijving op de school was dan ook bedoeld als bevestiging en versterking van dat eerdere advies, en mag hoegenaamd niet worden voorgesteld als een blijk van vooringenomenheid tegenover de leerling.
- De leerling is overigens, op eenvoudig verzoek, zonder probleem terug ingeschreven op de school en volgt er regelmatig de lessen.

Besluit : gelet op

- de verklaring van de behandelende geneesheer, die wijst op mogelijke nadelige gevolgen van de ziekte, maar deze beperkt tot het tweede trimester,
- het feit dat in het lesgedrag en in de studiehouding geen bevestigende indicaties voor de draagwijdte en voor de feitelijke invloed van nawerkingen van de ziekte konden worden vastgesteld (terwijl alle leerkrachten daarvan terdege op de hoogte waren en met het verschijnsel uit ervaring vertrouwd),
- het feit dat de leerling en de ouders wel degelijk op de hoogte waren van de bereidheid bij de school om de nodige faciliteiten te bieden, maar dat zij daar desondanks geen beroep op hebben gedaan op het gepaste ogenblik,

- de ernst van de vastgestelde tekorten in de resultaten en het doorslaggevende belang van deze factor voor de beoordeling door de klassenraad, het feit dat ten onrechte vooringenomenheid wordt verondersteld, beslist de klassenraad unaniem, na heroverweging en herafweging van al deze factoren, tot de toekenning van een C-attest.”;

Overwegende dat de arts van het CLB op 13 oktober 2003 meedeelt het medisch dossier van verzoekster niet te kunnen opvragen wegens het beroepsgeheim en voorts attesteert “dat de klinische toestand van een patiënt, na het doormaken van Mononucleosis met een begeleidende leverontsteking niet meer objectiveerbaar is na verloop van tijd. Hiermee bedoel ik dat de resultaten van bloedonderzoek na enkele weken perfect normaal kunnen zijn, doch dat dit niets zegt over de klinische toestand van de patiënt”;

Over het voorwerp van de vordering.

Overwegende dat de beslissing van de delibererende klassenraad van 5 september 2003 niet formeel en uitdrukkelijk blijkt te zijn ingetrokken; dat evenwel, wanneer een delibererende klassenraad een nieuwe beslissing neemt volgend op een schorsingsarrest, in beginsel moet worden aangenomen dat hij de eerdere beslissing heeft ingetrokken en de nieuwe beslissing er voor in de plaats heeft gesteld; dat noch de bewoordingen van de beslissing van 13 oktober 2003 noch de gegevens van het administratief dossier er aan doen twijfelen dat de verwerende partij het te dezen anders zou hebben bedoeld; dat ook de raadsman van de verwerende partij ter terechtzitting deze zienswijze bevestigt en verklaart dat, zonder te willen verzaken aan de excepties met betrekking tot de gebreken betreffende de eraan voorafgaande handelingen, de eerdere beslissing van de delibererende klassenraad van 5 september 2003 begrepen mag worden door de thans bestreden beslissing impliciet maar zeker te zijn ingetrokken, zodat thans de nieuwe beslissing van 13 oktober 2003 de “definitieve” beslissing van de delibererende klassenraad is, bedoeld in artikel 74 van het besluit van de Vlaamse regering van 19 juli 2002 betreffende de organisatie van het voltijds secundair onderwijs (hierna : organisatiebesluit); dat de Raad die zienswijze bijtreedt;

Over de ontvankelijkheid.

Overwegende dat de verwerende partij in de nota opwerpt dat het beroep niet ontvankelijk is omdat verzoekster, die meerderjarig is, “niet zelf beroep [heeft] aangetekend zoals voorzien in het georganiseerd beroep” maar dat enkel de ouders het beroepschrift hebben getekend en dat verzoekster “[w]ellicht [...] ook helemaal zelf niet van plan [was] om bezwaar aan te tekenen”;

Overwegende dat de verwerende partij dezelfde exceptie heeft opgeworpen in de eerste procedure; dat de Raad van State om de in het arrest nr. 123.581 uiteengezette redenen op eerste zicht van de beschikbare gegevens voorlopig heeft aangenomen dat de beroepscommissie mocht aannemen dat verzoekster op regelmatige wijze een beroep had ingesteld en dat de verwerende partij, door enkel te verwijzen naar briefwisseling die uitgaat van de ouders van verzoekster, vooralsnog niet het tegendeel heeft aangetoond; dat de verwerende partij in de huidige stand van de procedure geen andere gegevens bijbrengt, zodat de exceptie wordt verworpen;

Overwegende, ambtshalve, dat een oriënteringsattest A luidens artikel 40, § 1, van het organisatiebesluit niet kan worden toegekend in het tweede leerjaar van de derde graad ASO; dat de bestreden beslissing van de delibererende klassenraad bijgevolg geen stilzwijgende weigering kan impliceren om dergelijk attest uit te reiken; dat het beroep in die mate zonder voorwerp is; dat, in zoverre de uitreiking van het C-attest een weigering inhoudt om, zoals overigens reeds is opgemerkt in het arrest nr. 123.581, het van rechtswege geldend diploma van secundair onderwijs uit te reiken, vastgesteld dient te worden dat verzoekster deze weigering niet tot het voorwerp van haar vordering maakt; dat zij in het verzoekschrift ook geen middelen uitdrukkelijk tegen dergelijke weigering aanvoert; dat dan van de Raad van State in de huidige procedure bij uiterst dringende noodzakelijkheid niet kan worden verwacht dat hij het voorwerp van het beroep anders zou begrijpen dan zoals verzoekster het in het inleidend verzoekschrift zelf heeft omschreven;

Over de schorsingsvoorwaarden.

Overwegende dat luidens artikel 17, §§ 1 en 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State slechts tot schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid kan worden besloten onder de drievoudige voorwaarde dat een uiterst dringende noodzakelijkheid voorhanden is, dat ernstige middelen worden aangevoerd die de vernietiging van de aangevochten beslissing kunnen verantwoorden en dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen;

Overwegende, wat de eerste en de derde voorwaarde betreft, dat de Raad van State ze vervuld heeft geacht in het eerste schorsingsarrest; dat de verwerende partij geen gegevens aanbrengt om er thans anders over te oordelen;

Overwegende, wat de derde voorwaarde betreft, dat verzoekster als tweede middel het beginsel van onpartijdigheid geschonden noemt; dat zij ter terechtzitting afstand doet van dit middel; dat het niet meer moet worden onderzocht;

Overwegende dat verzoekster in het derde middel het zorgvuldigheidsbeginsel geschonden noemt, evenals het evenredigheidsbeginsel; dat zij dit middel kort toelicht in drie onderdelen: ten eerste is het ondenkbaar dat een zorgvuldig handelende klassenraad de gevolgen van een zeer ernstige ziekte kan blijven ignoreren, ten tweede werd geen rekening gehouden met het verslag van de schoolarts en ten derde werd nergens in de beslissing aangegeven waarom verzoekster niet de mogelijkheid dient geboden te worden om “herexamens” af te leggen;

Overwegende dat elk onderdeel van dit middel een grief verwoordt die ook wordt aangevoerd in minstens één onderdeel van het eerste middel, zonder dat het derde middel aan die grieven nog nadere invulling geeft; dat het derde middel bijgevolg samenvalt met het eerste middel, en als bijkomend middel niet ernstig is;

Overwegende dat verzoekster als eerste middel de schending aanvoert van de formele en de materiële motiveringsplicht en van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, “inzonderheid het beginsel dat elke beslissing moet steunen op de rechtens vereiste feitelijke grondslag en het zorgvuldigheids-beginsel”;

Overwegende dat verzoekster aanstoot neemt aan het ontbreken van iedere vermelding van de inhoud van het advies van de schoolarts in de bestreden beslissing; dat zij de klassenraad verwijt het attest van de huisarts verkeerd te interpreteren wat de ziekteperiode betreft: bedoeld is het tweede trimester van het kalenderjaar en niet van het schooljaar; dat zij “de evolutie van haar puntenresultaten” in herinnering brengt om aan te geven dat de motivering van de bestreden beslissing volledig voorbij gaat “aan het feit dat uiteindelijk in haar eindresultaat verzoekster tekorten heeft gehaald op de vakken Geschiedenis, Nederlands en chemie” en dat laatst vermelde twee examens, Nederlands en chemie, “zich in de laatste examenweek hebben voorgedaan en het was precies tijdens deze laatste examenweek dat verzoekster een volledige inzinking heeft gekregen”; dat volgens haar de evolutie van de resultaten volledig in overeenstemming is met de bevindingen van de huisarts; dat verzoekster nog ontkent dat aangeboden werd om individuele begeleiding voor geschiedenis te geven; dat verzoekster wijst op het proces-verbaal van het verloop van de deliberatie 27 juni 2003, waaruit blijkt dat men aan de ouders en aan verzoekster steeds heeft laten uitschijnen dat een herkansing mogelijk was, en op de handgeschreven nota van de klastitularis waarin uitdrukkelijk is vermeld dat zij gesproken heeft over de mogelijkheid van herexamens: deze stukken “tonen ontegensprekelijk aan dat er wel degelijk nog communicatie was omtrent de problemen van verzoekster”; dat verzoekster uit de zo-even bedoelde stukken voorts afleidt “dat er in hoofde van de leerling en de ouders precies steeds de belofte werd gedaan dat herexamens mogelijk waren en dat ook in de eventuele deliberatie rekening [ermee] zou gehouden worden”; dat verwerende partij volgens haar vooringenomen is; dat zij nog opmerkt dat haar niet kan euvel geduid worden zeer weinig afwezig te zijn geweest en nooit de ziekenkamer te hebben bezocht, nu zij integendeel al het mogelijke heeft gedaan om de lessen bij te wonen;

Overwegende dat verzoekster over de permanente evaluatie en de proefwerken, “die het essentiële gegeven vormen van de beslissing”, nog opmerkt dat voorbij studie jaren worden aangehaald, terwijl het een deliberatie betreft over het huidige schooljaar, dat de positieve evolutie voor een aantal vakken over het hoofd wordt gezien evenals het feit dat de problemen zich situeren in de laatste examenweek en, ten slotte, dat nergens wordt gesproken over de steeds vooropgestelde mogelijkheid om herexamens af te leggen : “Minstens had geargumenteed moeten worden waarom verzoekster nooit de mogelijkheid heeft gekregen om herexamens af te leggen”;

Overwegende dat de verwerende partij repliceert dat verzoekster niet de toegekende punten betwist, dat de klassenraad in de thans bestreden beslissing heeft aangenomen dat een ziekte een verzachtende omstandigheid kan vormen “zonder dat dit kan betekenen dat de fundamentele decretale vraag omtrent kennis van de leerstof en kans op slagen in het hoger onderwijs daardoor plots positief moet beoordeeld worden”; dat zij wijst op een mededeling van verzoeksters raadsman “dat de opgevraagde bijkomende informatie niet zou worden verstrekt door de huisarts, en dat bijgevolg 'alle gegevens waarover de klassenraad dient te beschikken bij het vellen van een oordeel thans ter beschikking zijn... Er is geen enkele reden meer om te wachten met het nemen van een beslissing.' (schrijven mr. Huybrechts van 8 oktober 2003)”; dat zij stelt dat het attest van de schoolarts pas daags na de beslissing, op 14 oktober 2003 is bezorgd en hoe dan ook de stelling van verzoekster niet ondersteunt, dat het attest van de huisarts door de klassenraad correct is begrepen, dat in de bedoelde laatste examenweek ook opmerkelijk goede resultaten zijn behaald voor Engels en aardrijkskunde, dat verzoekster geen relatie bewijst tussen “een eventueel beweerd en niet bewezen herstel en vermoeidheid door de nasleep van de ziekte; het zou hoogstens kunnen gaan om een normale vermoeidheid voor iedere student bij een langere inspanning”, dat een aanbod tot bijwerken wel is gedaan, dat spreken over bijkomende proeven geen bewijs is van communicatie over de ziekte, dat lessen volgen geen garantie is voor kennis-verwerving en dat er geen vooringenomenheid is, wat blijkt uit de herinschrijving van verzoekster in de school;

Overwegende dat de verwerende partij over de tekorten van verzoekster nog opmerkt dat de motivering van de klassenraad van 13 oktober 2003 wel degelijk expliciet de betere resultaten van verzoekster in overweging nam (godsdiens, Engels en aardrijkskunde), dat de problematische resultaten op vijf vakken betrekking hebben waarvan drie in de laatste week, dat het examen Nederlands in die week echter op maandag viel; dat zij besluit, aangezien verzoekster “niet afwezig was tijdens de eindexamens”, dat het voor de hand ligt dat herexamens voor haar niet tot de mogelijkheden behoren;

Overwegende dat verzoekster geacht mag worden in de huidige stand van de procedure niet langer het middelonderdeel te handhaven waarin zij de verwerende partij vooringenomenheid aanwrijft, nu zij uitdrukkelijk afstand heeft gedaan van het tweede middel;

Overwegende dat de partijen in het arrest nr. 123.581 reeds mochten lezen dat luidens artikel 6^{quater}, tweede lid, van de zogenaamde schoolpactwet van 29 mei 1959 en artikel 5, § 1, van het organisatiebesluit de delibererende klassenraad als enig orgaan fungeert op het vlak van de beslissingen inzake het al dan niet geslaagd zijn en dat blijkens dezelfde wetsbepaling en de artikelen 38, 3°, en 46 van het organisatiebesluit die delibererende klassenraad de leerling slechts kan beschouwen als het tweede leerjaar van de derde graad ASO met vrucht te hebben beëindigd en hij haar een van rechtswege geldend diploma van secundair onderwijs enkel mag uitreiken, indien hij oordeelt dat de leerling op voldoende wijze de doelstellingen die in het leerplan zijn opgenomen heeft bereikt en aldus heeft voldaan voor het geheel van de vorming van het betreffend leerjaar en bekwaam wordt geacht de studies voort te zetten in het hoger onderwijs; dat zij voorts over deze zaak konden lezen in hetzelfde arrest “dat met de verwerende partij moet worden vastgesteld dat verzoekster niet de haar toegekende punten in vraag stelt; dat de klacht die verzoekster heeft ingediend in essentie de voor haar niet te begrijpen weigering betreft van de delibererende klassenraad om naar haar mening afdoende rekening te houden met haar ziekte en de weerslag ervan op haar studieresultaten” en dat “vooralsnog wordt aangenomen dat [de klassenraad] uitdrukkelijk de redenen geeft waarom de ziekte van verzoekster zijn oordeel inzake het niet geslaagd zijn niet mag vermurwen”;

Overwegende dat dient onderzocht te worden of de delibererende klassenraad met de na dit schorsingsarrest genomen beslissing thans rekening heeft gehouden met de ziekte van verzoekster en, aangezien het C-attest gehandhaafd blijft, of hij uitdrukkelijk de redenen geeft waarom die ziekte zijn oordeel inzake het niet geslaagd zijn niet heeft mogen vermurwen;

Overwegende dat de delibererende klassenraad in de bestreden beslissing opmerkt “dat de ingeroepen nasleep van de ziekte erkend wordt als een verzachtende omstandigheid”; dat voor de beoordeling van het middel de vaststelling belangrijk is, zo lijkt, dat de ziekte van verzoekster door de verwerende partij niet wordt ontkend: zij heeft overigens verzoekster om die reden toegelaten examens af te leggen in januari; dat door de verwerende partij ook niet wordt betwist, zo lijkt, dat het een ziekte betreft die een nasleep kan hebben met concentratieproblemen en een weerslag op de studieresultaten; dat echter tussen partijen wél de ernst en de duur van die nasleep wordt betwist;

Overwegende, wat in dat verband het 24 juni 2003 daterend attest van de huisarts betreft, dat dit attest vermeldt dat de huisarts verzoekster “in het voorjaar van 2003 nog enkele malen op controle [zag]”; dat de delibererende klassenraad dan *prima facie* geen onzorgvuldig handelen kan worden aangewreven, of miskenning van de bewijswaarde van het attest, door aan te nemen dat het attest enkel positieve vaststellingen kan bevatten tot het voorjaar van 2003 maar slechts speculaties over de weerslag van de ziekte op de eindexamens in juni;

Overwegende, wat dan het attest van de schoolarts betreft, dat de delibererende klassenraad op 2 oktober 2003 besloot zich nader te willen informeren over de aard van verzoeksters ziekte; dat zij op 13 oktober 2003 de bestreden beslissing heeft genomen, na door verzoeksters raadsman zelf te zijn meegedeeld dat de huisarts geen bijkomende informatie kon verstrekken en er “geen enkele reden meer [is] om te wachten met het nemen van de beslissing”; dat uit de stukken van het dossier vooralsnog blijkt dat het 13 oktober 2003 gedateerd attest van de schoolarts eerst op 14 oktober 2003 op de school is binnengebracht; dat in die omstandigheden verzoekster op het eerste gezicht de klassenraad geen onzorgvuldig handelen kan verwijten door op 13 oktober 2003 ingevolge het schorsingsarrest een nieuwe beslissing te nemen en op die datum het attest niet te vermelden; dat een andere vraag misschien is of de verwerende partij geen reden had om, wegens de nieuw ontvangen informatie, de delibererende klassenraad opnieuw samen te roepen; dat, zonder te onderzoeken of de verwerende partij daartoe op of na 14 oktober 2003 nog de bevoegdheid had, en daargelaten of dit stilzitten ook tot het voorwerp van het voorliggend beroep mag worden gerekend, vastgesteld moet worden dat de schoolarts, bij gebrek aan inzage van het medische dossier van verzoekster of eigen onderzoek van verzoekster, met dit attest enkel algemene uitspraken heeft gedaan; dat verzoekster vooralsnog de Raad niet overtuigt hoe dit attest de klassenraad tot een andere beoordeling zou kunnen brengen van de weerslag van haar ziekte op haar schoolresultaten;

Overwegende dat de verwerende partij, om het C-attest in het licht van de ziekte van verzoekster te verantwoorden, thans in de bestreden beslissing volgende elementen “van doorslaggevend belang” acht: drie ernstige jaartekorten, ver beneden het klasgemiddelde, een negatieve evolutie van drie naar vijf semestertekorten, de talrijke opmerkingen tijdens de lessen en op de rapporten, de resultaten van de voorbije jaren; dat ook verzoekster die elementen het “essentiële gegeven” van de beslissing noemt; dat bijgevolg niet lijkt betwist te worden dat andere motieven, zoals het al dan niet aanbieden van bijlessen geschiedenis, overvloedige motieven zijn;

Overwegende, wat dan de bedoelde doorslaggevende motieven betreft, dat andermaal met de verwerende partij moet worden vastgesteld dat verzoekster de gegeven punten en de negatieve evolutie niet ontkent; dat zij ze vergeefs nuanceert, zo lijkt, door ook te wijzen op positieve resultaten; dat immers de klassenraad die positieve resultaten blijkt de bewoordingen van de bestreden beslissing ook in ogenschouw heeft genomen;

Overwegende dat in de voorliggende zaak de klassenraad ook niet kan worden verweten, zo lijkt, naar de vroegere resultaten van verzoekster te hebben gekeken; dat immers thans een niet betwist en zwak resultaat van verzoekster voorligt, welk normaal een oriënteringsattest C lijkt te kunnen verantwoorden; dat evenwel van de klassenraad precies wordt verwacht te beoordelen of de ziekte geen verklaring kan bieden van de zwakke resultaten, voor een in andere omstandigheden goed presterende leerling; dat de in vroegere jaren en bijgevolg in andere omstandigheden behaalde resultaten dan net wel een element van die beoordeling lijken te mogen vormen; dat verzoekster voorts niet aantoonde dat de klassenraad die vroegere resultaten vervolgens onjuist heeft beoordeeld;

Overwegende dat het middel in de tot hiertoe besproken mate in geen van zijn onderdelen ernstig is;

Overwegende dat evenwel nog de vraag onbeantwoord blijft of de delibererende klassenraad zijn beslissing reeds mocht nemen op grond van de hem beschikbare gegevens, meer bepaald zonder bijkomende proeven; dat, naast de resultaten van de voorbije jaren, bijkomende proeven immers ook een middel lijken te zijn om een klassenraad in staat te stellen te beoordelen of zwakke resultaten

louter in een ziekte hun verklaring vinden; dat het schoolreglement van de verwerende partij over bijkomende proeven stelt :

“3.2.6.5. Verlenging van de evaluatietermijn

De delibererende klassenraad beslist uiterlijk op 30 juni of het leerjaar al dan niet met vrucht is beëindigd. In uitzonderlijke omstandigheden en in individuele gevallen wenst hij eerst meer gegevens te verzamelen vooraleer een definitieve beslissing te nemen. Hij kan dan bijkomende proeven opleggen. Dat wordt meegedeeld via het eindrapport.”;

Overwegende dat verzoekster na haar ziekte examens mocht afleggen buiten de eerste examenperiode; dat de klastitularis in een handgeschreven nota erkent: “Ik heb inderdaad van herexamens gesproken in geval er ziekte zich voordoet”; dat het proces-verbaal van de deliberatie van 27 juni 2003 weergeeft dat verzoekster op de hoogte was “dat aan deze situatie (nl. niet deelnemen aan de proefwerken) een oplossing kon worden gegeven via aanvullende proeven in augustus: hetzelfde systeem werd naar aanleiding van haar aanwezigheid tijdens het eerste trimester toegepast (aanvullende proeven in januari)”; dat de Raad van State vooralsnog aanneemt dat verzoekster mocht veronderstellen dat haar ziekte een uitzonderlijke omstandigheid kon uitmaken en dat de klassenraad ook bij de deliberatie in juni met haar ziekte rekening zou houden, zo nodig, met het oog op eventuele bijkomende proeven; dat niet wordt betwist dat verzoeksters raadsman voor de beroepscommissie uitdrukkelijk gepleit heeft over de mogelijkheid van bijkomende proeven;

Overwegende dat de thans bestreden beslissing, door zonder verlenging van de evaluatietermijn een oriënteringsattest C uit te reiken, die mogelijkheid van bijkomende proeven impliciet afwijst;

Overwegende dat de verwerende partij doet gelden dat bijkomende proeven enkel mogelijk zijn indien een examen niet is afgelegd, en niet indien alle examens zijn afgelegd; dat evenwel noch het schoolreglement, noch enige aan de Raad bekende regel met algemene strekking de mogelijkheid van bijkomende proeven tot niet afgelegde examens lijkt te beperken;

Overwegende dat men zich de vraag mag stellen of een zieke leerling mag worden verweten alle kansen te benutten en bijgevolg toch aan de examens deel te nemen; dat anderzijds verwerende partij terecht opmerkt dat verzoekster niet vooraf uitdrukkelijk faciliteiten heeft gevraagd wegens haar ziekte

en dat bijkomende proeven geen vrijgeleide mogen zijn om achteraf te pogen slechte resultaten recht te zetten; dat in de voorliggende zaak evenwel verzoeksters ziekte niet wordt ontkend, zoals gezien, evenmin als de nasleep ervan minstens in het voorjaar van 2003; dat, zelfs indien de klassenraad die nasleep anders beoordeelt dan verzoekster, geen van beide partijen nog in staat is, zo lijkt, thans een sluitend bewijs te leveren van de werkelijke impact ervan op de examenresultaten in juni; dat de klassenraad in de bestreden beslissing de “ingeropen nasleep van de ziekte” echter wel uitdrukkelijk als een “verzachtende omstandigheid” bestempelt; dat in het licht van al wat voorafgaat daarom de vraag rijst waarom aan verzoekster niet minstens het voordeel van de twijfel is vergund en haar geen bijkomende proeven zijn aangereikt; dat het niet aan de Raad van State toekomt om die vraag te beantwoorden, maar enkel aan de autonome delibererende klassenraad; dat verzoekster echter een uitdrukkelijk antwoord op haar bij de beroepscommissie aangevoerde vraag naar bijkomende proeven moest vinden in de bestreden beslissing van de delibererende klassenraad; dat dit antwoord in de bestreden beslissing *prima facie* ontbreekt, ofschoon dit van de delibererende klassenraad als zorgvuldig handelend bestuur mocht worden verwacht; dat hieruit daarenboven volgt, althans in de huidige stand van de procedure, dat de delibererende klassenraad, nu hij geen deugdelijke motieven kenbaar maakt om een uitstel van zijn beslissing in afwachting van het resultaat van bijkomende proeven af te wijzen, op basis van de beschikbare gegevens niet vermocht het C-attest reeds uit te reiken; dat het middel in die mate ernstig is;

Overwegende dat voldaan is aan de voorwaarden gesteld in artikel 17, §§ 1 en 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State die vervuld moeten zijn wil een vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid worden toegewezen,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Bevolen wordt de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de tenuitvoerlegging van de beslissing van 13 oktober 2003 van de delibererende klassenraad van het O.L.Vrouw-Instituut Pulhof te Berchem, waarbij aan Julie Coucke een C-attest wordt uitgereikt.

Artikel 2.

De uitspraak over de bijdrage in de betaling van de kosten van de vordering tot schorsing wordt uitgesteld.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op
achtentwintig oktober 2003, door :

de HH. G. VAN HAEGENDOREN, wnd. kamervoorzitter, staatsraad,
F. BONTINCK, toegevoegd griffier.

De griffier,

De voorzitter,

F. BONTINCK.

G. VAN HAEGENDOREN.